

Utredningen om åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön

Andreas Carlson, infrastruktur- och bostadsminister
Olle Lundin, utredare

Avgift för områdessamverkan

– och andra åtgärder för trygghet
i byggd miljö

17 januari 2025

Direktiven

Två delar

1. Analysera + föreslå åtgärder för obligatorisk samverkan mellan det offentliga och fastighetsägarna i syfte att stärka trygghet, attraktivitet och det lokala näringslivet
2. Föreslå andra insatser för ökad trygghet och brottsförebyggande åtgärder i den byggda miljön

Kartläggning

- Från Umeå till Malmö
- Från stora till små kommuner
- Från Sverige till Kanada
- Från intresseorganisationer till forskare
- Konferenser och workshops

Del 1

Lag om avgift för områdessamverkan

Förutsättningar

- Unika förutsättningar i varje område
- Flexibilitet behövs för organisation
- Engagera ytterligare aktörer - utöver fastighetsägare och kommun
- Undvika free-riders - alla fastighetsägare bör bidra
- Långsiktig finansiering nödvändigt
- Förmåga att betala varierar mellan aktörer
- Samråd m.m. – förankring och möjlighet till insyn

En ny lag om avgift för områdessamverkan

Frivilligheten ska fortsatt vara basen

- Lagen ska inte påverka befintlig och frivillig samverkan

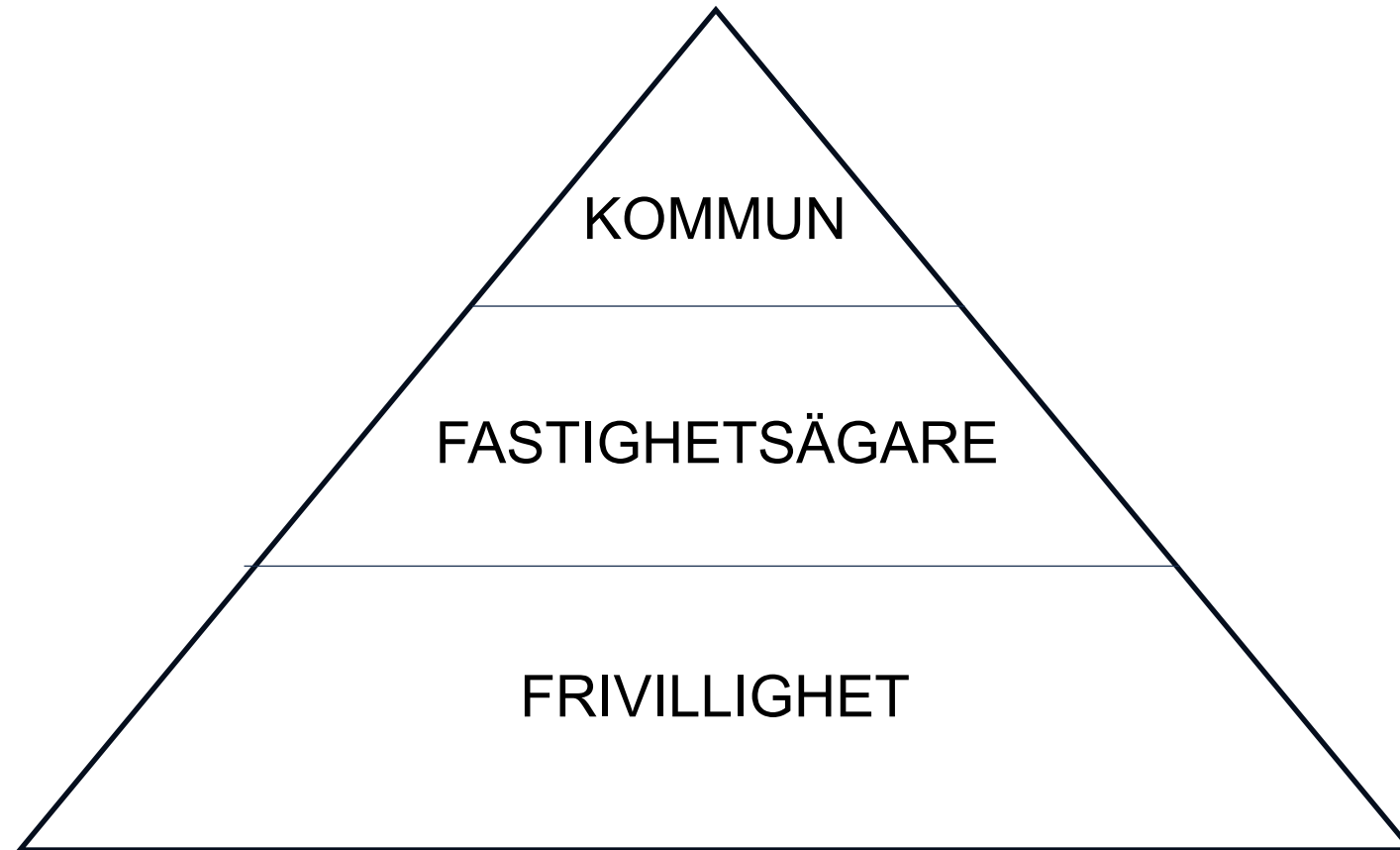
Två olika alternativ

- Fastighetsägarinitierad obligatorisk avgift
- Kommuninitierad obligatorisk avgift

Syfte

- Brottsförebyggande, trygghetsskapande eller andra åtgärder för stärkt attraktivitet och lokalt näringsliv

Visualisering – områdessamverkan

Rättsliga förutsättningar för en lagstiftning

Äganderätt

- Det måste vara tydligt och förutsebart när och hur det allmänna får göra ingrepp i annans egendom. Ett ingrepp måste vara tillåtet och proportionerligt.

Föreningsfrihet

- För att tvångsanslutning i en förening ska vara tillåten behöver formerna för föreningen regleras i lag och det ska finnas kontroll från det allmänna kring föreningens verksamhet.

Kommunal kompetens

- Områdessamverkan ligger inom ramen för den kommunala kompetensen.

1: Fastighetsägarinitierad avgift

Fastighetsägarna äger frågan

- Egen förening
- Avgör verksamhet, geografisk avgränsning, avgiften, mm.
- Säkerställer stöd och samråd
- Tar ut avgiften årligen
- Föreningsbeslut kan överklagas

Kommunens roll

- Tar det formella beslutet att införa avgift
- Har insyn i verksamheten
- Kommunens beslut kan överklagas

2: Kommunal avgift

Kommunen äger frågan

- Identifierat ett behov
- Välja minsta ingripande åtgärd, exempelvis frivillig samverkan
- Avgör verksamhet, geografisk avgränsning, avgift, mm.
- Kommunen står för 51 procent av verksamhetens kostnader
- Säkerställer samråd och inflytande
- Tar ut avgiften årligen
- Beslut kan överklagas

Fastighetsägarnas roll

- Har insyn i verksamheten
- Ska säkerställas inflytande och kallas till arbetsmöten

Fler aktörer och skyddsregler

Fler aktörer är viktiga för områdessamverkan

- utöver fastighetsägare

- Exempelvis polis, boende, handel, andra näringsidkare, regionen, civilsamhällets organisationer, religiösa samfund och kulturhus.
- Får vara medlem i föreningen, kan ej tvingas.

Skyddsregler

- Avgiften får inte bli orimligt betungande.
- Inte driva verksamhet som är främmande för syftet. Fastighetsägarnas gemensamma bästa ska tillgodoses men enskilda fastighetsägares intressen får beaktas i skälig utsträckning

Del 2

Andra insatser för ökad trygghet och brottsförebyggande åtgärder

Nationellt kunskapscentrum

Efterfrågas

- Kunskap om evidensbaserade och effektiva åtgärder i en svensk kontext.

Inriktning och uppgifter

- Brottsförebyggande och trygghetsskapande i byggd miljö
- Kunskapsspridning, utbildning, forskning, stöd till organisationer.

Placeras vid ett universitet

- Erfarenhet av forskning, utbildning, samverkan, tillgång till befintlig forskning. Oberoende.

Jmf NCK, Barnafrid m.m.

Utred förbättringar i tillsynen av den byggda miljön

- Uppenbara brister av underhållet i den byggda miljön förekommer.
- Tillsynen fungerar inte i den utsträckning som behövs för rättelse.
- Risker om bristerna lämnas utan åtgärd
 - Konkurrensen på marknaden snedvrids. Vissa företag kan ostört användas inom grov organiserad brottslighet. Minskar människors tillit till myndigheter och samhället i stort m.m.

Utred krav på tillstånd för att ta ut hyra

- Oseriösa fastighetsägare påverkar hela områden negativt.
- Behövs starkare påtryckningsmedel.
- Att få tillståndet bör vara enkelt – effekten ligger i att dra tillbaka tillståndet.
- Träffar både befintliga som framtida ägare.
- Jmf serveringstillstånd.

Tack!

Utredningen om åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön

Andreas Carlson, infrastruktur- och bostadsminister
Olle Lundin, utredare